

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ em-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adtnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

Az árvák ügye.

(Cikksorozat.)

Székelyudvarhely, 1904. jun. 18.

II.

(Fr.) Mondhatná valaki, hogy az árva-
szék hivatásának magasságáról, feladatköré-
nek mindenfelé ható szövevényességéről irt
multkori ismertetésünk csak aféle eszmekép.
Élhet a buzgó és lelkiismeretes hivatalnokok
lelkében, kik az akták falán túl is tudnak
látni; kik a hivatali rendszer gépezetéből ki
tudnak bontakozni, magasra tudnak emel-
kedni, s tudják észlelni, hogy az a gépe-
zet még nem hivatás, hanem a n n a k van
hivatása. Tehát az ilyen hivatalnokok talán
érzik is, hogy fényes célok felé kell töre-
kedniök. De azért mégse kell ezirányban
különös erőfeszítést végezniök. A hivatal
maga nem kívánja s hogy mit kívánnak a
hivataltól: az mellékes. A fő, hogy hivata-
los óra lejártáig pontosan kitöltsék akár toll-
serceggéssel, akár az időjárásról, vagy a vá-
ros éjjeli és nappali eseményeiről való
hasznos eszmecserével. Hivatalos óra lejár-
tával aztán a toll is megállhat akármilyen
hasznosnak ígérkező mondat közepén, s a
hasznos eszmecsere színterét is azonnal át
lehet tenni valami gondtalanabb környe-
zetbe.

Szép. Hanem ma már lejárt a divatja
annak, hogy a hivatal az urak mellékfog-

lalkozása legyen. Az uraké, kiknek időtől
tésre van szükségük. Ma már a hivatal nem
szórakozás, hanem a folytonosan cselekvő
munkásság szerves alakulata. És kivált a
néppel közvetlenül érintkező hivatalok, —
mint a milyen az árvaszék is — tapasztal-
hatják szüntelenül, hogy hatásaiknak szűk
pontjait tágas kapuvá törte a nagy, az ál-
talános élet, s azon a tágas kapun hömpö-
lyögve özönlik be a környező társadalom
igénye, keresni valója.

A néppel közvetlenül érintkező többi
hivataloknál talán egész észrevétlenül tör-
tént ez az átalakulás, vagy talán semmi
aránytalanítás nincs benne a munkaerőkhöz
viszonyítva. Azonban az árvaszékkel szem-
ben már aránytalan az igények rohama;
aránytalan ugy a multhoz, mint a munka-
erőkhöz képest. Az árvaszék elnökének mult
évről szóló jelentéseiben olvasunk bizonyos
statisztikai adatokat; azokból ezt a követ-
keztetést kell levonnunk okvetetlenül.

Ama statisztikai adatok szerint az árva-
szék írásbeli munkájában következő a kü-
lönbség mult és jelen között. Az árvaszék
kezdő éveit közül abban, melyben az árva-
szék intézménye már meglehetősen gyökeret
verhetett, 1879-ben beérkezett az árvaszék-
hez 7514 darab. Akkor még minden egyes
ügydarab számot kapott, a jelentéktelen je-
lentések is, a hivatal közgeihez intézett
sürgetések is. A legapróbb írás is, minek
sorsa csak az irattárba való raktározás le-

hetett, — az is csak olyan önálló ügyirat-
ként szerepelt, mint a súlyos értékű iratok.
Fontos momentum ez a mostani állapot-
tal való összehasonlításban.

Minden ügydarabot számozó rendszer
mellett az árvaszék írásbeli forgalma leg-
magasabbra emelkedett 1901-ben, mikor
22322 volt az iktatott darabok száma.
1902-ben az a módosítás állott be az ira-
tok kezelésében, hogy az egyes rendelkezé-
sek sürgetése külön számot nem kapott.
Ezekkel együtt 25000 körül lett volna az
iktatószám összege, de 16239 volt enél-
kül is.

Az 1903-ik év, a közigazgatási egy-
szerűsítések kezdő éve ugyancsak az iktató-
számok apasztásában nyilatkozik. Azonban
ez az apasztás a mult rendszerhez képest
csak látszólagos. Az egyszerűsítés az iktató-
számokra nézve az volt, hogy nem csak a
sürgetéseket, hanem az iratoknak egész
nagy tömegét nem kell azóta számozni. Az
árvaszék által ellenőrzött, irányított életek-
ből kiválik egy-egy feltűnőbb mozzanat. Az
erre vonatkozó legelső irat kap egy számot;
a többi ugyanerre vonatkozó irat, új adatokat,
felvilágosításokat magában foglaló jelentés
mind csak a kezdő irathoz csatolódik, nem
lesz újabb iktatószáma. 13146 volt e rend-
szernél fogva az iktatószámok összege, de
sürgetések nélkül is körülbelül 30 ezer irat
érkezett be.

Hangsúlyoznom kell a látszólagos szá-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGÁJA.

Kozsibrovsky tréfája.

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN.

— „A Budapesti Újságírók Egyesülete Almanach”-jából. —

A »Ne okoskodj Pista« című elbeszélést
írván, amelyben gróf Kozsibrovsky, a nagy tréfa-
csináló és felültető szerepel, az elbeszélésem ke-
retébe nem volt bevezethető egyik legjobb csinje,
mert hátráltatta volna a cselekvény gyorsabb me-
netelét. De ha már benne vagyok, bizony nem
sajnálom külön feltálatni.

A dolog Rimaszombatban játszódik. A nagy pia-
cot kell elképzelni szép őszi napon; garmadával
állnak a gyümölcsök a gyékény-sátrak alatt, ott
ülnek a piros-pozsgás tiszolci asszonyok a mo-
gyoróknál, diós zsákjaiknál, a csinos zeheri me-
nyecskek az alma-rakásokon s ha megáll előttük
a vevő megkérdezve: „Édes-e az alma édes?”
dévaj mosolygással felelgetik vissza:

— Édes bizony, édes.

Hát persze, hogy a gonosz csont Kozsib-
rovsky oda is elvetődik és egy mogyorót áruló
menyecskevel kezd legyeskedni, aki szívesen csat-
tant elmés szóra, még ha egy kicsit csiklandós
is, maga módja szerint még csiklandósabbat, de
a mellett el nem felejt az üzletet sem.

— Ej no, de csintalan szája van az urnak
— legalább már vegyen a mogyorómból!

Kozsibrovsky meg is vesz egy kézi kassal
vagy nyolc-tíz itcényt, de mi az ördögöt tegyen
most már vele? Egy percig zavarban van. Ha-
nem a gondviselés, az csak mindég segít neki a
pernahajder csinjeiben.

Ahol lép ki ni kapujából nagytekintetű Hi-
léczy Sámuel uram, az ásványtan tudós pro-
fesszora, hosszú, burnótszin kaputrokkjában, bo-
zontos, elhanyagolt üstökével és egyenesen a
piacnak tart. Noha legény-ember még, görnyed-
ten, totyakosan szedegeti kiaszott lábait, amelye-
ket sohase dresszírozott táncmester, mert egész
élete az ásványvilág buvárlatában telt el s kü-
lönben sem nézi sokra ezenkívül a világot. Olyan
az előtte, mint egy lábbal fölrugott hangya-zsom-
bék. A rugást a tudomány adja. A sürgő-nyüzgő
hangyák, a szamarak ellenben azt hiszik, hogy
valami általuk megállapított célból jönnek-men-
nek. Pedig mennek, mert lökést kapott a dombjuk.

De ha nagytekintetű Hiléczy professzor ur
nem vet ügyet a mozgó-rajzó hangyákra, ő tu-
dósságát azok ugyancsak megnézik, mert me-
glehetősen furcsa alak. Épen az átelles ablakból
is a két Majornoky kisasszony nevetgél (gyönyörű
két szőke fejecske egymás mellett), egymásnak
mutogatva valami különösét a tudós ur alakján
vagy öltözetjén. Érdekes volna tudni, hogy mit
beszélnek, — de végre is lehetetlen. Az ördög
tudná azt, hogy ilyen két pajkos fejecskeben
mennyi csintalanúság elfér.

Elég egy pillantás az utca öblébe Kozsib-
rovskynak. Látja Hiléczyt és látja szép rokonait,
a Majornoky kisasszonyokat, héja tekintettel Ő
mindent észrevesz. Hopp! megvan! tudom már,
mit tegyek a mogyorókkal.

S alig, hogy áthalad mellette a tudós pro-
fesszor, szemüveges szemait a földre szegezve,
hiszen a földben vannak az összes titkok, hirtel-
len odaint egy ácsorgó suhancot:

— Gyere ide, fickó, tudod-e, hol laknak a
Majornoky kisasszonyok?

— Nem tudom.
— Amott néznek ki az emeleti ablakból.
Az a két szép leány. Tudod-e már?

— Nem vagyok vak.
— Fogd ezt a kosarat, vidd el nekik, meg-
értetted?

— Nem vagyok siket.
— És mond meg, hogy Hiléczy professzor
ur küldi. Meg tudod mondani?

— Nem vagyok kuka.
— Hát miképp mondod?

— Hogy Hiléczy professzor ur küldi.
— Nagyon helyes; itt van ez a fényes két-
hatos, ha jól elvégezted és visszajössz, még egy
ilyet kapsz tőlem.

A gyerkőc visszajött tíz perc múlva.

— No, mit mondtak?

— Nagyot nevettek.

Már talán régen el is felejtette Kozsib-
rovsky az ő csínyjét, midőn egy nap felolvasás
volt Budapesten az akadémiában, amit a tudós
Hiléczy Sámuel tartott (mert Hiléczy l tagja az
akadémiának): »A kövek alakja az özönvíz előtt.«
Ez volt a „kiváló fontosságú” értekezés tárgya.
Hogy milyenek voltak a kövek az özönvíz előtt,
habár ott voltam és gróf Kozsibrovsky t. kép-
viselőtársam mellett ültem a hallgatóság közt,
még sem tudnám már elmondani, de azt hiszem,
hogy akkorában nem lehettek oly cudar kemé-
nyek, mint most, mert a tudós kollégák a fel-
olvasó körül elég kényelmesen aludtak rajtuk,
azonban a felolvasás után fölébredtek és a vi-
dékről jött tudós tisztelőit egy kis vacsorát he-
venyéztek az István-vendéglőben és noha már

mokkal szemben a tényleges számok nagy seregét is, mert ezzel épügy meg kell küzdenie a hivatal kezelő személyzetének, mint a számozott ügyiratokkal. E személyzet pedig áll most is ugyanannyi munkaerőből, mint 1877-ben; a 7000 darabbal is szorgoskodott 26 év előtt ugyanannyi ember, mint most 30000 darabbal.

Feltűnő, kiabáló és megdöbbenő aránytalanság.

De hát csak vegyük az iktatásban érdemesített 13146 számot. Mit jelent ez? 13146 kiváló, fontosabb, hatósági beavatkozást kívánó ügyet Ennyiben kellett döntenie az árvaszéknek; ennyiben kellett a családapa gondosságát is felülhaladó óvatosságot, mindenre kiterjedő figyelmet, tudást és szeretetet gyakorolnia. S kellett végéznie ezt négy előadónak, vagyis éppen annyinak, mint ezelőtt 26 évvel.

Ime, a statisztikai adatok gyötrő tanúsága a mellett, hogy a multhoz és a munkaerőkhöz viszonyítva milyen aránytalanul nagy igényekkel mutatkozik az árvák ügye. Nem kell ehhez színezgetés; a számok beszédjéből közönséges észjárás is felvilágosodhatik, hogy az árvaszék intézményében a soha meg nem állapodó élet, az örökké fokozódó szükség megtalálta támaszát; oda fordul erőért, ott állapodik még erőivel, onnan hat tovább erőiben megnemesedve. És ezek az erők maguktól hatnak, maguk megteremtik az árvaszék szétágazó munkakörét, súlyos hivatását. S maguk megkövetelik, hogy az árvaszék olyan hivatalnokokkal rendelkezzen, akik az akták falán túl is tudjanak látni s kötelességüket ne csak a hivatalos órák zárt körén belül érezzék.

Nem eszmekép tehát az árvaszék feladatokról irt ismertetésünk; nem kell megálmodni rajongó lélekkel ezt, mert megvan iromba körvonala valóság gyanánt. Csak amit írásos munkával kell elvégeznie, annak adataiból is előtűnnek ezek az iromba, aránytalan körvonalak. Hát még mennyire megnövekednek ezek abban a munkában, amit a közvetlen érintkezéssel kell kifejtetni?

éjjel volt, sehogyse volt kedvük aludni. Beszélgetés közben egyszerre csak Rimaszombatra fordult a figyelem. A tudós fiatal ember (mert negyven éves még a professzor ur) szokatlanul derült volt ezen az estén, dicsérte a városka levegőjét, az ivóvizet.

Kozsibrovsky közbeszólt:

— Azonfelül igen jó lakásod van, kedves öregem, fölséges kilátással.

— Nem valami különös a kilátás, mindössze egy kopasz domb s még távolabb a szőlők, amelyekben már a philoxera gazdálkodik.

— Ohó, ne titkolózzál, kedves öreg. Én a vis a vis-kat értem, a két szép Majornoky kisasszonyt átellenben.

A professzornak elborult a homloka. Egy fájdalmas vonás tette sovány barázdás arcát még szomorubbá.

— Oh, azokat a szegény leányokat érted? Szivemből sajnálom. Megőrültek.

Most Kozsibrovskyn volt a sor megjedni.

— Ne beszélj! Az nem lehet! Engem nem értesítettek semmiről. A legkedvesebb unokahugzeskám.

— Már pedig azok megőrültek.

— Megfoghatatlan! — kiáltott fel Kozsibrovsky. — Mind a ketten?

— Mind a ketten — mondá a tudós rendületlen meggyőződéssel.

Kozsibrovsky, az a léha, vig fráter bele-sápadt a rémületes hírbe annál is inkább, mert eszébe jutott, hogy nagyatyjok, Majornoki Geleon is Döblingben halt meg.

Az unokákra szokott visszatérni az efféle. Eltolta a boros poharat magától, kialudt a havana a szájában, izgatottan odahuzta a székét Hiléczyhez.

— És hát mit tudsz, kérlek, a részletekről? Milyen körülmények közt történt? Mi mégis a rögeszméjük?

Az iratok nagy számából is lehet következtetni erre; hiszen mindenik iratnál szükségké válik a fokozott, vagy felpanaszolt ügy személyes megvizsgálása, az érdekelt felek kihallgatása, mert csak ilyen közvetlen utána-járás alapján lehet helyesen dönteni.

Tessék képzelődni a lehetetlenségről. Körülbelül evvel a képzelődéssel rokon lesz az afölött való töprengés, hogy vajjon hogyan lehet annyi munkát az árvaszéknek lelkiismeretesen, az örökké áradó igények meglegedése szerint elvégezni? Hogyan lehet éppen csak annyi munkaerővel, amennyit 26 évvel ezelőtt beállítottak?

Ezek a kérdések nagyon érdekesek. Érdemes velük törődni. Sőt kellene is.

De vajjon ki az, aki törődni tud ilyenekkel? . . .

Krónika.

— Fővárosi levelezőnkől. —

Budapest, június hó 17-én.

Multkori tudósításomból szándékosan hagytam ki azt a világhírű eseményt, mely nagy hátránya az oroszok hadviselésének. A maga nemében páratlan tolvajságokat követtek el az orosz vasuti hivatalnokok. Ellopják a háboruba szánt ételt, pénzt, fegyvert, hadi tervet, katonát, löport és maholnap talán a civilizált világ mappájáról egész Oroszországot, s a végén elég maliciózusak az így orzott pénzen rendezett banketten vidám pohárköszöntéseket mondani a haza védelmére áldozatokat nyújtó nemes szívű adakozók tiszteletére. A japánok pedig ezalatt nyomulnak előre s elfogják az oroszok tábori tüzéségét Fundsu mellett és a legtöbb helyen fényes győzelmeket aratnak.

New-York közelében meg a „General Slocum” nevű hajón mintegy ezer, többnyire gyermekekből álló lélek esett áldozatul egy véletlen tüzkatasztrófának. A halálos veszedelem pillanatában az asszonyok szinte vadállatok lettek a leírhatatlan rémülettől.

Nálunk sokkal kedvezőbbek a följegyzésre érdemesnek látszó hírek. A képviselőház mai ülésén harmadszori olvasásban is elfogadták az indemnitásról szóló törvényjavaslatot s az államvasutak igazgatósága e napokban két millió koronát szállított be a központi állampénztárba.

Igen nagy áldás lenne az egész világ gazdaságára, ha S i m a y Gyula monori lakos

sortésvász elleni gyógyszere valóban úgy beválna, mint azt a fővárosi lapok hirdetik. Akkor az emberiségnek egyik legfontosabb élelmi cikke aránytalanul olcsóbb lenne. De a szakemberek nem igen akarnak hinni a laikus föltaláló csálhatatlan gyógyeljárásábn s inkább a szérummal való beoltást gondolják sikerre vezetőnek.

Ha még megemlítem, hogy Blaha Lujza, a nemzet csalogánya három estére Kézdivásárhelyre utazott és leírhatatlan lelkesedéssel ünnepelték egész ott léte alatt, s hogy a himlőhelyes arcok kisimítására Gärtner professzor egy új módszert talált föl és végül a bikaviadalokat leszállított helyárrakkal megismétlik; nem tehetem, hogy néhány szót ne szenteljek S z o n t a g h Pál 84 éves hazánkfiának, aki horpácsi birtokán meghalt. A régi táblabírák kiveszőben levő fajtájának egyik utolsó képviselője, a politikai életnek rokonszenves, kedves alakja volt. Nevezetes ember volt S z é c s i Antal szobrászművész is, akinek temetése tegnap történt meg nagyszámu és előkelő közönség részvéte mellett.

Végül pedig mulasztást követnék el, ha a Berlinben 8000 nő részvételével folyamatban levő nemzetközi nőkongresszusról elfeledkezném. Négy tárgyalási teremben foly a tanácskozás az életbevágó kérdésekről. Az első szakosztály tanügyi kérdésekkel, a második a cselédek ügyével foglalkozik. A harmadik a szociális szervezetek s mozgalmak és a negyedik a nők polgári, jogi állását kívánja rendezni. Szóval mozgalmas az egész világ folyása. Nyughatatlan mindenütt az emberi elme.

A községi és körorvosok fizetése. A képviselőházban a községi és körorvosok küldöttsége tisztelt Tisza István gróf miniszterelnök belügyminiszternél a községi és körorvosok fizetése, nyugdíja és többi illetményének rendezése tárgyában. A küldöttséget Solymossy Ödön báró országgyűlési képviselő vezette és a kérelmet László Samu dr kapuvári orvos nyújtotta át a miniszterelnöknek, aki jóindulatáról és készséges partfogásáról biztosította a kérvényezőket. A küldöttség ezután Sándor János belügyi államtitkárnál tisztelt, aki színtén megnyugtató választ adott.

Székely körút. Az összes hazai kereskedelmi és iparkamarák kiküldöttjeiből alakult nagy és illusztris társaság tesz a nyár folyamán tanulmányi körutazást a Székelyföldre. A körút augusztus 9-én kezdődik Marosvásárhelyt. Innét Szászváros, Borszék, Szárhegy, Gyergyószentmiklós, Csikszentdomokos, Gyimes, Csikszereda, Tusnád, Sepsiszentgyörgy, Előpatak érintésével Brassóba mennek s végül Sinajába is átrándulnak. Tehát bejárják az egész Székelyföldet, csak éppen annak központját nem érintik, mert itt vasuti z s á k u t c a v a n . . .

„Mindegy, mégis üzentek.”

„És mit üzentek?”

„Azt üzenték, hogy ők nem mókusok.”

Nem mókusok? Hát mondtam én valaha, hogy ők mókusok? Hát miért üzennek énnekem ilyesmit? Egész éjjel ezen töprengtem. Nem mókusok! Hát persze, hogy nem mókusok. De miért kell épen én előttem megállapítani ezen kétségbevonhatatlan igazságot. Nem tudtam aludni azon éjjel. Annaira felizgatott rejtélyességével ez az üzenet. Soha életemben nem beszéltem ezen leányzókkal, sem másokkal ő felőlük. Hát mit jelenthet ez? Valamely olthatatlan kíváncsiság hajszolt megoldani e talányt. Mert kell valami okának lenni, a miért üzenték. Kell, kell és azt az okot meg kell találnom. Másnap sem szabadulhattam a sphinx-szerű üzenettől, velem jött és bosszantott; elkísért a katedrara a diákjaim közé, a laboratóriumba, a kövek közé és ezek a kövek rám vigyorogtak gunyosan, mintha ők is azt mondanák: „Nem vagyunk mókusok, nem vagyunk.” Hidd meg nekem Kozsibrovsky, hogy közel voltam már a megörüléshez — amikor végre sikerült megállapítanom, hogy az egésznek igen egyszerű a nyitja, valóságos Kolumbus tojása . . .

— Mi? . . . kezdték egyszerre négyen is.

— Az, hogy meg vannak örülve a leányok. Ez az egyetlen kielégítő magyarázat. És ebbe bele nyugodtam.

— Más indiciumaid nincsenek? — kérde Kozsibrovsky, édesen nevetve.

— Más indiciumok? — pattant fel a nagytiszteletű professzor ur. — Minek volnának? Nem elég ez? Avagy magyarázd hát te meg, hogy miért üzenték volna józan észszel, hogy ők nem mókusok.

Kozsibrovsky buta arcot vágott és vállat vont:

— Hja, ha én azt tudhatnám.

Hiléczy csodálkozó szemeket meresztett Kozsibrovskyra.

— Hát, hogy tudnám én ezt? Érték én az ilyenekhez? Törődöm én az ilyenekkel?

— Tudom, hogy csak kövekkel foglalkozol, de csak mégis hallanod kellett . . .

— Én soha se szoktam hallani semmit, szólt a professzor önérzetesen. Én vagy tudok valamit, vagy nem tudok. Hallomás után nem beszélek.

— De már engedj meg, édes barátom, ha nekem elmondod a hugocskáimról ezt a szomorú dolgot, mégis csak . . .

— Mondom már, hogy semmit sem halottam.

— Teringettét, akkor hát honnan tudod?

A professzor uron valami zavar-féle látszott, restelte elmondani, ami következik, habozott egy percig, hogy az illusztris társaság kisszerűnek, közönségesnek fogja találni az ilyen köznapi hitványságot, végre azonban mégis a közlésre határozta magát.

— Hát kérlek úgy volt az, vagy három hónap előtt, azt hiszem, még ősszel, behozta egy este szakácsném a vacsorámat és így szólt:

„Ma mikor kint jártam husért a mészárszékben, a Majornoky kisasszonyokkal találkoztam.”

Szakácsném szeret fecsegni, mint minden hosszú haju állat; hagytam tehát, hogy elvégezze azon bizonyos percü mozgásokat, melyekre a nyelvének naponként szüksége van.

„Azt üzenték általam a nagytiszteletű urnak” — folytatá.

Csodálkozva emeltem fel a szememet:

„Nekem üzentek?”

„Igen, a nagytiszteletű urnak.”

„De hisz én nem ismerem őket.”

Egyházi élet.

Nyilvános nyugtázás és köszönet. Kiss Dániel m. kir. távirtda felügyelő, fia Jenő konfirmációja alkalmából 10 korona adományt utalt a ev. ref. templom kijavítására. Ugyancsak 10 K-t adott e célra Domé Rezsóné urnő. Eddigi gyűjtés: 1559 K 60 f. Ezzel együtt: 1579 K 60 fillér. Fogadják a nemes szívű adakozók a ref. egyház hálás köszönetét. Székelyudvarhely, 1904. jun. 17. Vajda Ferenc, ref. pap, Kovács Dániel, pénztáros.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Különfélék.

— **Dr Macskásy Ignác.** Macskásy Ignác helybeli m. kir. posta- és táviró-főtiszt, az államtudományi befejező szigorlatot pénteken kiváló sikerrel állotta ki s tegnap a kolozsvári tudományos egyetemen doktorrá avatták. Őszintén nyilvánítjuk szerencsekívánatunkat a vasszorgalmu, derék tisztviselőnek és család apának, aki meglett férfi korában, oly nagy elfoglaltság mellett is képes volt igen sok fiatalabb embernek példaadásul szolgálni dicséretes tetteivel.

— **Tanfolyam.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Varga Ida helybelt állami felső leányiskolai helyettes igazgatónő a polgári iskolai tanárok július 1-én kezdődő természettudományi kurzusára fölvette. Gratulálunk az ügybuzgó h-igazgatónőnek eme szerencséjéhez, mely — tekintve, hogy az egész országból csak tíz egyént vettek föl — kitüntetésszámba vehető eredmény.

— **Új gazdasági tudósító.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter Szász Béla székelykeresztúri állami népiskolai igazgató-tanítót, lapunk tehetséges munkatársát, vármegyénk székelykeresztúri járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Muzeumi gyűlés.** Az Udvarhelyvármegyei Múzeum Egyesület választmánya ma (vasárnap) d. é. 11 órakor, a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre a tárgysorozat fontosságára való tekintettel, különösen is fölhívjuk a választmányi tagok figyelmét.

— **Tornavizsgálat.** A helybeli kir. főreáliskola tornavizsgálata ma (vasárnap) délután 5 órakor, az intézet udvarán és torna termében lesz, a melyre az érdeklődő közönséget e helyen is tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Pap beköszöntő.** A homoródszentpáli unitárius egyházközségben megüresedett lelkesítő állásra megválasztott és kinevezett Ürmösi József polgárdi lelkész új állását folyó évi július 3-án (vasárnap) foglalja el s ugyanakkor lesz ünnepélyes beiktatása. A beiktatást Kisgyörgy Sándor udvarhelyköri unitárius esperes fogja teljesíteni. Az egyházközség az új pap beiktatása alkalmából közebédet rendez s egyuttal ezuton is felkéri mindazon érdeklődőket, akik ezen közebédet résztvenni ohajtanak, hogy ebbeli szándékukat f. évi június 29-éig Szabó Mózes h.-szentpáli tanítónál annyival inkább jelentsék be, mivel ebed csakis a kellő időben jelentkezők számára lesz biztosítva. Egy teríték ára 1 K 60 fillér.

— **A Székely-Kör közgyűlése.** A Székely-Kör folyó évi július hó 16-án, szombaton délután 5 órakor Budapesten, IV. ker. Havas-utca 2. sz. alatti saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. A módosított és jóváhagyott alapszabályok bemutatása, 2. Tisztviselők választása és 3. Indítványok.

— **A házi nyul tenyésztése** — a jelenlegi magas husárak mellett — nem épen megvetendő kérdés annál is inkább, mert a házinyulak húsos és elég izletes. Külföldön rendes hústáplálékát képezi a szegényebb néposztálynak.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** A belügyi m. kir. miniszter Udvarhelyvármegye tisztviselői nyugdíj szabályrendeletét, — mely a folyó évi április 22-iki törvényhatósági bizotts. közgyűlésen tárgyalatott — 53771—904 II. a. sz. alatt változatlanul jóváhagyta.

— **Meghívó** A székelyudvarhelyi evang. reform. kollegium folyó hó 19-ikén (vasárnap) d. u. 3 órakor az intézet tornacsarnokában tartja meg zene- és énekpályázatokkal kapcsolatos évzáró

ünnepélyét, melyre a t. szülőket és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Székelyudvarhely, 1904. június 15-én az igazgatóság. Az ünnepély műsora: 1. „Induló“ Moraschertől, előadja az ifjusági zenekar. 2. Igazgatói jelentés s a jutalmak és pályadíjak kiosztása. 3. „Erős várunk az ur Istent“ (Luther—Bach), előadja az ifjusági ének. 4. Pályázatok zenejutalmakra: a) Hegedűvel a Gróf Haller Louise-féle 4, 3 és 2 aranyból álló jutalmakra: 1. Bedő Béla VIII. o. t. „Air varie“ (Beriot-tól). 2. Benedek Aladár IV. o. t. „A szűz imája“ (Bendazewska-tól). 3. Pálffy Béla VII. o. t. „Phantasie ballett“ (Beriot-tól). 4. Tokaji Géza V. o. t. a) „Violin concert“ (Dankla-tól), b) „Kék nefejeles“ (Hubay-tól). b) Mélyhegedűvel a Daniél-féle két 10—10 koronás jutalomra: 1. Buci Endre VI. o. tanuló „Népdalok“ (Lányi-tól). 2. Doros Gábor II. o. t. „Air varie“ (Beriot-tól). 3. Sztanila Viktor V. o. t. „Népdalok“. c) Mély hegedűvel a Gróf Haller Louise-féle 1 arany jutalomra: Stefáni Károly VII. o. t. „Legenda“ (Wieniawski-tól). d) Gordonkával a Gróf Haller Louise-féle 1 arany jutalomra: Derzsi Béla VIII. o. t. „Magyar népdalok“. A Gróf Haller Louise-féle 1 arany a nagy gordon kezelőjének adatik ki szorgalomdíj címén; a Gróf Haller János-féle 10 korona a zeneelméletben legjártasabbnak lesz jutalma. 5. Énekek pályázata: a Gróf Haller Louise-féle 1 arany, a Kisgyörgy Sándor-féle 7—7 K és a Gyárfás-féle 5 K jutalmakra: Bartha Zoltán III., Dénes János VI., Fancsali Sándor VIII., Foszto György I., Keresztes Károly III., Kinda György IV., László Mihály VII., Molnár József VII., Nagy Elek VII., Palló Imre II., Szabó Gyula és Szörnyű Béla VIII. oszt. tanulók. 6. Induló (Müllertől). Előadja az ifjusági zenekar.

— **Női munka-kiállítás.** A székelyudvarhelyi ev. ref. elemi leányiskolában június 16—17-én tartattak igen szép eredménnyel az évzáró vizsgák. Ugyanez idő alatt egyik terembe kiváltak állítva a növendékek kézimunkái is, melyek a tanév folyamán készitettek. Annyi szép, értékes és finom izlésre valló munka van együtt, mennyi rég nem volt az intézetben. A szép kiállítás egészen meglepte a közönséget, minek folytán az igazgatóság úgy intézkedett, hogy a kézi munkákat ma, vasárnap egész nap közszemlén hagyja. Ezen idő alatt bárki megtekintheti a gyönyörű kiállítást.

— **Mének osztályozása.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter vármegyénk lotenyésztési bizottságához körrendeletet intézett, a melyben a m. kir. állami méntelepek osztályozása, illetve kiselejtezése van megállapítva. A vármegyénk gazdaközönségét érdeklő kiselejtezés és osztályozás Sepsiszentgyörgyön folyó évi július 31-én és Homoródon augusztus 1-én történik meg. A kiselejtezett, de tenyésztésre használható méneket eladják.

— **A helybeli Szent Ferenc rendiek** vezetése alatt álló róm. kath. elemi fiúiskolában a vizsgák folyó hó 20-án lesznek és pedig: d. é. 8 órakor a II. és III. osztály saját tantermében, minden tantárgyból; a IV. és V. osztály saját tantermében, minden tantárgyból; délután 3 órakor az I. osztály a II. osztály tantermében, minden tantárgyból. Június 21-én reggel 7 órakor a Szent Ferenc-rendiek templomában háláadó isteni tisztelet, mely után a róm. kath. fiúiskolában évzáró ünnepély a következő műsorról: 1. Vigan legyünk, ének. 2. A legszebb virágok, szavalja Tamás Béla I. o. tanuló. 3. Megy a kocsi, ének. 4. Kont, szavalja Zengliczky Bandi II. o. tanuló. 5. A czelli bucsu, szavalja Ferenczy Kálmán III. o. tanuló. 7. Rákóczi-Bercsényi, ének. 7. A határon, szavalja Paláncz Jenő III. o. tanuló. 8. Zug a vihar, ének. 9. Mese a halálról, szavalja Soó Gáspár IV. o. tanuló. 10. Vándor élet, szavalja Lukácsfy János IV. o. tanuló. 11. „Isten, ki Lengyelhont“, ének. 12. Vándorlegény, szavalja Ferenczy Béla IV. o. tanuló. 13. Az érdemsorozatok felolvasása és a jutalmak kiosztása. 14. Évzáró beszéd, tartja Spaller Lajos V. oszt. tanuló. Isten áldd meg a magyart. A vizsgákra és évzáró ünnepélyre a n. é. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívják a Szent Ferenc-rendi szerzetes tanítók.

— **Vizsgai jutalomkönyvek** a legnagyobb választékban, melyen leszallított árak mellett kaphatók a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában.

— **Új szövetkezetek.** Vármegyénkben közelebről az alábbi szövetkezetek alakultak meg: Mező Pál szövetségi titkár ügybuzgó fáradozásai nyomán: Homoródszentpáli és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Igazgatóság: Bencze Dénes, Imre Sándor, Tamás Sándor. Felügyelő-bizottság Kiss Jenő, dr Gyarmathy Dezső, Csomor Dénes, Jobb Domokos, Fekete József, ifj. Dimén Ferenc, Dimén István. Homoródvárosfalva és Já-

nosfalva községek fogyasztási és ért. szövetkezte. Igazgatóság: Bedő József, Szabó Mózes, Balog Elek. Felügyelő bizottság: Ürmösi Károly, Jakab Ferenc, Gedő Zsigmond ifj., Vas Ferenc ifj., Benedek Mózes ifj., Márkos Ferenc. — Bardoczi fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Igazgatóság: Molnár Imre, Gáspár János, Rózsa Sándor, Gáspár Ignác, Sugár István. Felügyelő bizottság: Bartha Andor, Murányi Árpád, Gáspár Lajos, Kolumbán Pál, Tokos Sándor ifj., Otobán Radó, Kovács Barabás ifj. — Fülel fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Igazgatóság: Boga Samu, Bedő Sámuel, Boda István, Gáspár Samu, Foszto József, Nagy Gyula. Felügyelő-bizottság: Dobai József, Kész Lajos, Boda Pál, Kis Sándor, Bedő József, Nagy Gyula, Jancsó Károly. — Sávrad és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Igazgatóság: Erce Sándor, Biró S. Ferenc, Tóth István, Biró S. Mózes, Zsigmond József. Felügyelő-bizottság: Biró Géza, Kovács Dénes, Deák Gergely, id. Abódy István, Biró Gy. András, Biró Gy. Ferenc, Gálfi Béni. — Siklódi fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Igazgatóság: Demeter Mihály S., Szilveszter Péter M., Györgyi Ferdinánd, Györgyi János, Péter Ábel. Felügyelő bizottság: Orbán József, Györgyi Sámuel, Biró Lajos, Hegyi József, Pál József, id. Demeter Mihály, Balázs József J.

— **Hazánk állatkivitele** a folyó év első négy hónapjáról összeállított statisztikai kimutatások szerint, a múlt évhez viszonyítva, nagy visszaesést mutat. A forgalmi csökkenés mintegy 45 ezer drb vágómarha 3 millió korona pénzértékkel.

— **Hogy lehet nagy hasznot elérni a baromfi tenyésztésből?** Csak úgy és akkor, ha olvassuk és megismerjük azokat a nagyfontosságú és nélkülözhetlen eljárásokat, melyek a sikert biztosítják. E szempontból a gazdák, baromfikedvelők és tenyésztők figyelmébe ajánljuk a „Baromfitenyésztés“ című képes heti szaklapot, a melyet Hreblayné Dedinszky Adél szerkeszt. E szakfolyóirat felöleli a gazdasági- és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb és házinyul tenyésztési és értékesítési kérdéseket. A baromfitenyésztés minden ágáról közölt nagyszámú cikkei mindig a legjelesebb tenyésztők írják. A lap hetenkint 12—16 oldal terjedelemmel és igen szép illusztrációval jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. Aki 3 egész évi előfizetést szerez s annak egész évi előfizetési díját a 8 K egyszerre beküldi, az egy éven át ingyen kapja tiszteletpéldányként a lapot. Mutatványszámot ingyen és bérmentve szívesen küld a kiadóhivatal Budapest, VIII., Nap-utca 19. Ugyanott megrendelhető a „Tyuktenyésztés“ című II-ik kiadást ért baromfitenyésztési szakmunka, amelyet Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő irt s a mely 200 oldalon, 90 képen ismerteti a tyuktenyésztési tudnivalókat és fajtákat. Ára 3 korona 20 fillér. Ugye szaklap, mint e munka egyetlenegy törekvő tenyésztő kezeiből sem hiányozhat.

— **Fogorvos.** Perl József (American Dentist) e napokban Székelyudvarhelyre érkezik és a „Budapest“-szállodában fog rendelni.

— **„Az Ujság“ ajándéka** A „Mikszáth-album“ bő tartalmának egy kivonatát bárkinek megküldi kívánatra ingyen és bérmentve „Az Ujság“ kiadóhivatala, VII., Kerepesi-ut 54. — mutatóba Ujság ajándék még soha sem idézett elő a közönségnél olyan igaz elismerést és elragadtatást, mint „Az én kortársaim“ című Mikszáth-album. „Az Ujság“ politikai napilap egy második kiadást rendez, hogy a tömegesen érkező új előfizetőkkel szemben is leróhassa szeretetének és hálájának ajándékát. A „Mikszáth-album“ második kiadása szolgáltatja nekünk a kedvező alkalmat, hogy rátereljük olvasóink figyelmét a módjára, melylyel ezt az értékes díszművet „Az Ujság“ előfizetése révén teljesen díjtalanul és könnyű szerrel megszerezhetik A „Mikszáth-album“ könyvkereskedői forgalomba nem kerül és sehogy más-kép meg nem szerezhető, mint „Az Ujság“ független politikai napilap előfizetése révén. Aki postautalvánnyal már most beküldi az előfizetést, — július hó 1-től számítva — ha csak egy hónapra is, azzal a kötelezettséggel, hogy feléig járni fogja „Az Ujság“ politikai napilapot, annak már most megküldi a Mikszáth Album-ot. Miután így feleslegessé válik a mutatványszám kérés, a legcélszerűbb az előfizetési összeget július hó 1-től számítva postautalvánnyal már most beküldeni, hogy a lapot és az ajándékot azonnal megindíthassák. „Az Ujság“ előfizetési ára negyed-évre 7 korona.

Egészségügy.

Hogyan kell az eszméletlen egyént feléleszteni? A Mentők Lapjában olvassuk: A rövid öntudatvesztést ájulásnak, a hosszantartó eszméletlenséget tetszhalálnak nevezzük. Az ájult vagy tetszhalott egyént eszméletre kell hoznunk és pedig a következő eljárásokkal: 1. A beteget, ha arca sápadt, vízszintesen, ha arca piros vagy kékes, félig ülő helyzetbe fektetjük. 2. A beteg ruháit (nyakravalót, fűzőt) a nyakon, hason megoldjuk és mellét lemeztelenítjük. 3. Jó levegőről és friss vízzel gondoskodunk. 4. Az arcot és mellet váltogatva ismételtén vízzel erősen megfecskenjük (nem leöntjük!) s közben megtörölgetjük. 5. Vizes kendővel ütögetjük a szív táját, míg felette a bőr elvörösödik. 6. A beteggel erős szagú szereket szagoltatunk (ilyenek: torma, ecet, bors, paprika, égett madártoll, parfüm stb.) vagy orrlíkait kendő csücskével, tollal csiklandozván, öt tüsszentésre izgatjuk. 7. A tagokat (esetleg a mellet és hátat is) egy irányban és pedig a szív felé, dörzsöljük és nyomogatjuk a kézzel, ruhával, flannel stb. Eközben vigyázunk arra, hogy a beteg bőrét felne veressük. (A megfagyott embert lágy hóval szokták dörzsölni; dörzsölő kezét csak a tenyéren, talpon, lábikrákon és gerincen szabad alkalmazni.) 8. A fejre, tarkóra, törzsre ismételtén, hirtelen váltogatva, hideg és meleg borogatást teszünk. 9. Tarkóra, gyomortájjra, lábikrákra, talpra mustárt rakunk. 10. Langyos végbél-beöntést (klistért) adhatunk. Mind-ezen élesztési kísérleteket váltakozva többször ismétljük. Ha a beteg e közben még nem tért magához és nem lélezkedik: mesterséges lélekzést alkalmazunk. Ez utóbbi eljárásról, t. i. a mesterséges lélekzésről külön fejezetben lesz szó! (dr K. A.)

Nyilt-tér*

Igen alkalmas utazásoknál.
— Rövid használat után nélkülözhetetlen. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Bizonyítványt kelt Bécsben,
1887. júl. 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek. A foghúson mindig ujjalag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítő és antiszeptikus ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturált államokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

Egy tisztességes, jóra való **bolti szolga** keresztek évi 400 korona bérfizetéssel. Cím e lap kiadóhivatalában.

Kitűnő fedeles udvari kocsi teljesen új állapotban eladó **Dávid Gergely** kovácsmesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. — elelősség és jótállás mellett. Ócska kocsikat becsérél s készít ujakat és elvállal mindennemű javítást a legjutányosabb árért.

2731—904. tkvi. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A székelykeresztúri kir. j.-biróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Jakab József és ifj Fodor Sándor végrehajtónak, Simó Mária s társai végrehajtást szenvedők elleni 77 korona tökékövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyben a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, a székelykeresztúri kir. jbiróság területén lévő, a székelykeresztúri 266 sz. tjkvben foglalt 1969, 3337, 4692, 5150₂, 5337, 6019, 6020 hr. sz. a. ingatlanokra egy tömegben 81 K kikikáltási árban, a 846 sz. tjkvben foglalt 22₁, 22₂, 23, 5994, 4233, 7459, 3238, 7273, 7274₂, 3237, 7274₁, 4231, 1345, 5943, 6104, 2152, 3437₂, 3680, 6408, 1346₂, 3610₂, 4235₂, 3881₁, 4456₂, 4947, 5918₁, 6609, 6862, 4878₂, 4879₂ hr. sz. alatti ingatlanokra egy tömegben 2996 korona kikikáltási árban az árverést elrendelte és hogy a

fennebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi szeptember 9-ik napján délelőtt 9 órakor** alulírott tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikikáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikikültt kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

Sz.-keresztur, 1904. évi június 6.

VERESS, kir. albiró.

Mindenütt, minden gyógyszerárban kapható. Otthon, valamint utazás alkalmával nélkülözhetetlen szer a

Thierry gyógyszerész balzsama

mindenütt ismeretes, mindenhol elismerték.

Rossz emésztésnél és ennek mellékjeleiségeinél a leghathatósabb, mint főlbfőgős, gyomorgöres, étvágytalanság, katarhus, gyuladások, gyengeség, fölfúvadás stb.

Görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést megszüntető, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb postaküld. 12 kis vagy 6 nagy üveg **5 korona** költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg **13 korona** költségmentesen.

A raktárak kicsinyben 1 kis-üveget **30 fillérért**, dupla-üveget **60 fillérért** árusítanak.

Tessék az egyedüli és egyetlen törvényesen védett zöld apácavédjegyre „Ich dien” ügyelni. Egyedül valódi. — Ezen védjegy utánzása és forgalombahozatala, valamint más törvényesen meg nem engedett, ismételés nincs megengedve s az ily forgalomba nem hozható balzsamvédjegy törvényesen üldözöttetik.

Thierry A. gyógyszerész Centifoliakenőcse

Schulzengel-Apotheke

des A. THIERRY II. PREGRADA

fájdalomcsillapító, puhító feloldó, huzó, gyógyító stb. — **3.40 korona** franko. A raktárakban kicsinyben **120 korona** tégelyenkint.

Központi raktár Budapest Török J. gyógytára, dr Egger Leo gyógytára, Vértesszékertár Lugos. Közvetlen megrendelések így címzendők:

Schulzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohits-Sauerbrunn.

Ha az összeg előre beküldetik, úgy a küldemény egy nappal előbb érkezik meg, mint utánvétellel és elesnek az utánvételi költségek, azért ajánlatos az összeget azonnal küldeni és a postautalvány szelvényén megtenni a rendelést és pontos címet írni.

Benedek, Nagy és Konrád

első székely cipőraktára Sz.-udvarhelyt, Kossuth-u.

Dus választék csinos és tartós

cipőkben!

Mérték utáni megrendelések pontos kivitele. o

„Fredin” cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Essenciákat

— csálhatatlan bizonyosággal — a legjobb likörök, borszeszek, különféle szeszek és ecet készítéséhez a legkitűnőbb és páratlan minőségű szálitok. Nagy megtakarítás. — Jóságért felelősséget vállalkoz. Különlegességekből megbízható receptek. Árjegyzéket, utasítást ingyen és portómentesen küld: Pollák Károly Fülöp, essenc gyára Prága. Ügynökök felvételnek.

Kézmárky Akos kocsikárpitos és fényező műhelye Székelyudvarhelyt, Kökereszt-tér 1. sz. Elvállal és pontosan készít a legkülönbözőbb kocsikat, szekereket; butorok bevonását, szobapadlók fényezését; kocsis és szekérüléseket, függőlámpák, kép- és tükörkeretek, valamint butorok aranyozását, fényezését. **Költőzködéseknél** butorok és más kényesebb tárgyak szakszerű, felelősség mellett való becsomagolását teljesíti. — Ablakredőnyök nagy választékban kaphatók!

Eladó ház. Székelyudvarhelyt, az Árpád-utca 9. sz. épületes beltelek eladó. Értekezni lehet ugyanott.

981—904. ki. sz.

Faeladási hirdetmény.

A füle közbirtokosság tulajdonát képező A) üzemosztály 3., 4., 5., 7. és 15. osztályában 482 darab fölglyfa, mely szakértőileg 584 m³ mü- és 320 m³ tűzfára becsültetett, 3367 korona kikikáltási ár mellett, **1904. évi június 30-án** Füle község házában, írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen becsáron felül el fog adni.

Az írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt az árverés vezetőjének adandók át.

Az árverésen részt vevők a kikikáltási ár 10 százalékát (366 K 70 f-t) bánatpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni kötelesek.

Utóajánlat egyáltalában nem fogadtatik el.

Az árverési feltételek Füle község közbirtokossági elnökénél megtekinthetők.

Homoród-Oklánd, 1904 június 14.

Szabady Tivadar, főszolgabíró.

2143—904. tkvi. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykeresztúri kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szentkirályi Ferencné Kovácsné Sarolta és Magyar József Hitelbank végrehajtatóknak, Szent királyi Árpád és társai végrehajtást szenvedők elleni 8700 K, illetve 37131 K 30 fillér tökékövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyben a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, a sz.-keresztúri kir. járásbiróság területén lévő, a kiskedői 129 sz. tjkvben 1—7 rsz. 441, 445, 446, 450, 451, 464, 484, 492 és 447 hr. sz. alatt foglalt ingatlanokra egy tömegben 880 korona ezennel megállapított kikikáltási árban az újabb árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi július hó 16-ik napján d. e. 9 órakor** alulírt tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikikáltási áron alól is eladatni nem fognak.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 5 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban, a kikikültt kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek, a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság.

Székelykereszturt, 1904. május hó 18.

VERESS, kir. albiró.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók
örlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Mindenféle kösz-

vényt, csúzt és meghűlést gyógyít a nyírfa levél, de csak június hó végéig. o o

Hogy mi módon eszközölhető ez a biztos gyógyulás otthon, a háznál — megmondja az: „Élet-könyve“, melynek ára most csak 2 korona a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése) Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca. Vidékre a pénz előleges beküldése után bérmentve.

2486—904. ki. sz.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járáshoz tartozó h.-karácsonfalvi körbábái állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetnek.

Ezen kör áll: H.-Okland, H.-Karácsonfalva és H.-Ujfalu községekből; a megválasztott bába tartozik Okland községben lakni.

Pályázni ohajtó okleveles bábák szabályszerűleg felszerelt folyamodványaitak hozzá 1. évi július 11-ig annyiival inkább adják be, mert a később érkező folyamodványokat nem fogom figyelembe venni.

Ezen állással következő javadalmazás jár:

Évi fizetés 100 korona.

Lakbér 40 korona.

Szülésnél közreműködés és látogatási díj 8 napra 2 korona.

A szegényektől díjak nem szedhetők.

Homoród-Okland, 1904. június 10.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró.

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes kalászosok alá, valamint a rétekre. Hatása épen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. — Ezen kitűnő műtrágyát úgy a foszforsav, mint a citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatálása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos

Budapest, VI., Teréz-körút 3.,

a Thomassalakgyárak, Berlin, magyarországi vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Óvakodjunk a hamisításoktól és csakis

csillag
védjeggyel
el látott
zsákokat
vegyünk

át. Min-
den zsák
ólomzár-
ral s tar-
talomjel-
zéssel el-
látva!

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

A Franklin-Társulat kiadása.

Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

ötödik sorozata most jelent meg s így most már 25 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leggondosabb és legdiszesebb kiadásából.

A mostani ötödik sorozat különösen értékes. Ebben jelentek meg Pázmány Péter válogatott munkái is. Ezt a kötetet jeles tudósunk, Fraknoi Vilmos oly bevezetéssel látta el, mely Pázmány Péter életét és munkásságát vázolja és méltatja s egyúttal a XVII. század irodalmáról, az akkori magyar társadalmi- és közviszonyokról érdekes esszét nyújt.

Ugyancsak ez a sorozat Bajza József három évtizedre menő munkásságának legjavát is beilleszti a magyar remekírók közé. Ekötetet Badiés Ferenc válogatta össze és látta el nagybecsű előszóval.

E két köteten kívül megjelent még az V-ik sorozatban Vörösmarty V. kötet, Arany János III. kötet és Szigligeti II. kötet.

A már előbb megjelent négy sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte Zoltányi Irén.

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenzi Zoltán.

Kazinczy Ferenc műveiből. Sajtó alá rendezte Váczy János.

Kisfaludy Sándor munkái, I. kötet. Sajtó alá rendezte Heinrich Gusztáv.

Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte Angyal Dávid.

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferenc.

Kuruc költészet. Sajtó alá rendezte Erdélyi Pál.

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.

Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte Berzeviczy Albert.

Szigligeti Ede színművei, I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.

Tompai Mihály munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte Lévy József.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái I—IV. kötet. — Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka 220 korona; ennek kiegészítőjeként megjelent Schakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest IV., Egyetem-u. 4.)

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitűnőbb és legbiztosabb a vegytiszta, teljesen ártalmatlan

Legkitűnőbb a nap és szél befolyása ellen

sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz a zsírmintes közkedvelt

FÖLDES-féle

Margit-crème.

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szepőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbaj. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 K, nagy 2 K.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész Arad.

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és illatszerkereskedésben.

Kiváló toilett-cikkek:

Margit hölgypor (3 színben) K 1.20.

Margit-szappan 70 fill.

Margit-fogpép 1. — K.

(Zahnpasta)

Margit-arcvíz 1 — K.

Kapható Székelyudvarhelyen Konecz Ármin és Solymossy János urak gyógyszertárában.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen
Legjobb szépitőszér.

488—904. kj. sz.

Árverési hirdetmény.

Udvarhelyvármegyébe bekebelezett Erked nagyközség előjárósága által közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező vadászati jogot, 10130 hold területre, folyó év július hó 14. délelőtt 10 órakor a község házában hat egymás után következő évekre haszonbérbe adja, a bérlet 1904. év július 1-én kezdődik.

Kikialtási ár 50 korona, melynek 10 százaléka bánatpénzként az árverezést vezető kezéhez leteendő.

Erked, 1904. június 13.

Bálint Mihály,
k. jegyző.

Hann Márton,
k. főbíró.

Betegh Pál

könyv-, papir-, író- és rajzszerkesztésében (Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 15.) tulhalmozott raktár miatt kaphatók:

EMLEK-ALBUMOK fényképekhez és levelező-lapokhoz legolcsóbb árban.

GYERMEKEKNEK remek képes- és mesés-könyvek leszállított áron.

HELYI ÉS MŰVÉSZI LEVELEZŐ-LAPOK dus választékban.

HEGEDÜK, okarinák, hegeduvonók, hurok és más fűszerelések elsőrendű gyárakból.

KINAI DISZ- és kézi legyezők változatos kiállításban.

ÉNEK- ÉS IMAKÖNYVEK különböző választékokhoz hívek számára.

IFJUSÁGI IRATOK a legjelesebb íróktól nagy választékban.

PALLAS NAGY LEXIKONA — tíz első kötet — mélyen leszállított árban.

DERZSI ÉLET-KÖNYVE, mint állandó házi-orvos. — Legbiztosabb gyógymód, mely szerint az eddig gyógyíthatatlan betegségek is házilag feltétlenül és ingyenesen gyógyíthatók. Elsőrendű orvosi véleményre az EMKE. népkönyvtárai számára 100 példányt elfogadott.

Bolti ára 3 K, most csak 2 korona.

A „KEGYELET OSZLOPA“. Irta Bod Károly. — Tizenegy halotti ima, kilenc temetési beszéd különböző alkalmakra. Bolti ára 2 K 20 fillér, most 1 K 60 fillér.

PÁLFI LAJOS: „Okszerű méhészet kézikönyve kérdések és feleletekben.“ — Szöveg közé nyomtatott ábrákkal; ára 1 korona.

Vizsgai jutalomkönyvek legdusabb raktára!

DEMETER DÉNES: „Konfirmációi Emlék“, diszes képekkel. Az unitárius egyház Képviselő Tanácsának ajánlásával, ára füzve 60 fillér, kötve 80 fillér.

TÁRCSAFALVI ALBERT: „Tört sugarak“ és „Székely hangok“. Mély érzésű versek. Megérdemlik, hogy mennél többben megismerkedjenek velük! — mondja Benedek Elek. — Bolti ár 2 K 40 fillér, most 1 korona.

FELIX: „Buddhista Káté“. Regény egy kötetben. Bolti ára 3 K, most 1 korona.

„UJ VERSEK“. Zempléni Árpád újabb költeményei. Negyedik kiadás, ára 1 K.

PÉTERFI TAMÁS tősgyökeres székely író, az újabb kor egyik kedvelt írója: „Székelyföldről“, „Fenyővár Ibolyka“ és „Paraszt dráma“ című beszédei, regéi, góbéságai és eredeti székely regényeinek leszállított ára 1—1 K.

NÉMETH SÁNDOR: „Keresztény Erkölcs-tan kérdések- és feleletekben“. Az udvarhelyi ev. ref. egyházmegye elfogadott tankönyve, ára kötve 30 fillér.

TOLLKÉSEK a legkülönbözőbb kivitelben.

PÉNZTÁRCÁK, női finom bőr kiegészítők, pénzes erszények, divatos óra- és nyakláncok, zsebtűkrök nagy raktára.

TÁRCSAFALVI ALBERT: „Tört sugarak“ és „Székely hangok“.

„UJ VERSEK“. Zempléni Árpád újabb költeményei.

PÉTERFI TAMÁS tősgyökeres székely író, az újabb kor egyik kedvelt írója.

„Székelyföldről“, „Fenyővár Ibolyka“ és „Paraszt dráma“ című beszédei, regéi, góbéságai és eredeti székely regényeinek leszállított ára 1—1 K.

NÉMETH SÁNDOR: „Keresztény Erkölcs-tan kérdések- és feleletekben“.

Az udvarhelyi ev. ref. egyházmegye elfogadott tankönyve, ára kötve 30 fillér.

Kiadó lakás. Néhai Csutak Istvánné féle ház a vasut mellett azonnal bérbeadó. Értekezhetni lehet: **Dézs Antal** tulajdonossal.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és győgyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Mint győgyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes győgyborviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszmuáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Kedvezmény olvasóközönségünknek!

A

* Budapesti Bazár *

dus tartalmu, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divatlap. Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva negyedévenként egy korona 50 fillér, akik azonban kiadói hivatalunknál, Székelyudvarhely, Kossuth-utca 15. szám alatt rendelik meg, azoknak jóval mérsékeltebb ár mellett kedvezményképen

1 korona 30 fillérért küldetjük. — A „Budapesti Bazár” bármely hónap elsejétől megrendelhető. — A Budapesti Bazár minden számában kitűnő szépirodalmi rész, 40–50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságu rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásív, diszes borítékív van. A szabásív magyarázata világos és könnyen megérthető. A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kerereső uri nőknek és a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez **olcsó magyar divatlapra.**

A Budapesti Bazár megjelen havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

Fürdő megnyitás. Van szerencsém a t. fürdőző közönség szíves tudomására adni, hogy a »Hargita-fürdő« sikerült bérbe vennem, melyet **junius 1-én meg is nyitottam.** Elvem szolid és pontos kiszolgálást biztosítani a t. fürdőző közönségnek. Csikszereda, 1904. junius 5. **Biró Imre,** fürdő-bérlő.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

568–904. kj. sz.

Árverési hirdetés.

Udvarhelyvármegyébe bekebelezett Erked nagyközség előjárósága által közhírre tétetik, hogy a község tulajdonát képező 17. sz. 4 lakosztályu és üzlethelyiséggel bíró koresmáját — italmérési jogával együtt — **f. évi július hó 14-én délelőtt 9 órakor** a község házában 3 egymásután következő évekre 1905. év január 1-től elkezdődőleg haszonbérbe adja.

Kiküldési ár évi 500 korona, melynek 10 százalékát árverezők az árverés megkezdése előtt árverezést vezető kezéhez letenni kötelesek.

Bővebbi felvilágosításokat ad és a feltételek megtekinthetők Erked község jegyzőjénél.

Erked, 1904. junius hó 13.

Bálint Mihály,
k. jegyző.

Hann Márton,
k. főbíró.

Antracen író-tenta

legjobb és állandóan friss minőségben gyári áron a »Székely-Udvarhely« kiadói hivatalában (Betegh Pál könyv- papír-, író- és rajzszerek kereskedésében) Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt kapható! Ezen kitűnő tenta a tollból könnyen sötétkéken folyik, csak hamar megfektetik és a tollat nem rontja. Rendes írás és másoláshoz egyformán kiválóan használható! Ismét eladóknak rendkívüli kedvezmény.

Schicht-szappan

„szarvas“

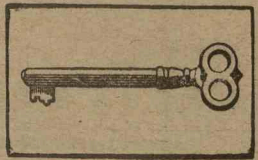
vagy

„kules“

Jeggyel

legjobb, legkladosabb s ennélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Ritka alkalom!

Alapított: 1865.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

női- és férfi divatruház Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Csak rövid ideig!

Alapított: 1865.

Rendkívül nagy feltűnést fognak azon cikkek kelteni, melyek mostantól kezdve

Szenkovits János utóda

női- és férfi divatruházában (Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám alatt)

nagy külön eladásra kerülnek.

Üzlet-áthelyezés miatt

fölhalmozott raktári készletét leapasztani szándékozván, azok **árait az elismert olcsó áraknál is alább szállította!**

Minden hétfőn és pénteken nagy maradék-eladás!

A jelen alkalom igen ritka bevásárlási előnyöket nyújt a n. é. közönségnek, miért is csak jó szolgálatot vélünk teljesíteni, hogy mielőbbi fölhasználását különös figyelmébe ajánljuk.

Csak rövid ideig!

Ritka alkalom!

Tavaszi és nyári divatcikkek dus raktára. o o o

Férfi- és női ruhák teljes elkészítése elsőrendű műtermekben! o o o

Menyasszonyi o kelengyék nagy választékban! o

Állandó nagy választék bluz- és ruha selymekben féláron is alul!!

Legnagyobb o raktár férfi és női ruháknak való posztókban, páratlan olcsó árakban, kiváló minőségekben! o o

Férfi és női készruhák áruház. Ezen ágbán a legvégsőig menő olcsó árakat biztosítom, miért is különösen bátor vagyok az elősoroltakra föl hívni a közfigyelmet!!

Férfi, női és gyermek cipők kiváló minőségben, versenyen kívüli árakban! o o

Csinos női- és férfi sport, tenis és torna-cipők dus választékban.

Illatszerek, szappanok, ruha- és hajkefék! o o

Uti bőröndök és kézi-táskák. o o